

нурији попа матије . у селу постоји старо гробље.

## БРЊАК

Велико српско село раштрканог типа у сливу Брњачке ријеке у западном делу Ибарског Колашина. Брњак је у средњем веку био веома важно средиште не само због својих природних услова: положаја, лепоте и богатстава у води, шуми и пашњацима, него је био и на средокраћу двеју најважнијих области српске државе тога доба: Рашке и Метохије. За свега четири часа хода стизало се одавде и у једну и у другу област. Туда је водио и главни пут из Поморавља и долине Ибра и Рашке за Метохију и даље низ Дрим за Зетско приморје. У историји је најпознатије по дворцу *Брњаци* краљице Јелене, жене Уроша I и мајке краљева Драгутина и Милутина, подигнутом у другој половини 13.в. „У Брњацех“ је краљица Јелена 1267/8. писала повељу о трговини Дубровчанима и дала им обећање да ће их што брже може известити ако би краљ (њен муж!) пошао својском на Дубровник. Исте године помиње се „славни двор Брњаци“ у коме је столовала краљица Јелена и при њему отворила сталну школу за сироте и младе девојке. У том свом чувеном дворцу она је и умрла 8. фебруара 1314. и том приликом се сакупио „цео Сабор Српске земље“, указује Архиепископ Данило. Село „Брњаке са 30 кућа“ помиње се 1455. и у турском дефтеру Области Бранковића. Год. 1572. по једном, или 1763. по другом запису, косачи из Брњака који су преко лета косили ливаде изнад манастира и испоснице

Петра Коришког код Призрена, по наговору већ од зулума пребеглих калуђера те испоснице пронашли су скривене мошти Петра Коришког и ноћу их кришом пренели у Црноречки манастир у Ибарском Колашину и тако их сачували да не буду спаљене од обесних суседних Арбанаса.

Археолошким ископавањима 1978. установљени су на ливади на десној обали Брњачке реке и у Саставцима источно од ушћа Оклачког потока темељи више грађевина које су могле бити двораци и школа. Две посебне грађевине на ушћу Оклачког потока у Брњачку реку могле су, судећи по темељима, бити придворска црква и двораци. Свакако да је међу бројним остацима зградâ овог комплекса постојала и зграда војне посаде која је обезбеђивала двораци, школу, цркву и остале економске зграде.

**БРЊАК – БАШЧЕ.** Башче су заселак Брњака на чијем се обронку у ливади и делом у шумици налази веома старо гробље. У њему је сачувано 35 средњовековних надгробних камених монолитних плоча-поклопаца чије су мере најчешће: 160 x 65; 160 x 70 и 120 x 65 см. Све су оне оријентисане у правцу исток-запад и поређане у 12 редова међусобно удаљених од 80 до 100 см. На гробљу су била и три столетна храста, која су се осушила пре двадесетак година.